

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 38/2005 rd

Statsrådets utredning med anledning av en preliminär bedömning av agendan för det finländska ordförandeskapet

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 11 november 2005 en kompletterande skrivelse 2. VNK 11 november 2005 om statsrådets utredning med anledning av en preliminär bedömning av agendan för det finländska ordförandeskapet E 19/2005 rd till miljöutskottet för eventuella åtgärder.

- EU-specialrådgivare Eero Tuovinen, statsrådets kansli
- överinspektör Liisi Klobut, miljöministeriet
- EU-koordinator Riku Eksymä, Skogsindustri rf
- chef för internationella ärenden Hanna Matinpuro, Finlands naturskyddsförbund rf.

Sakkunniga

Utskottet har hört

Samband med andra handlingar

Utskottet har tidigare lämnat utlåtande MiUU 30/2005 rd i ärendet.

UTREDNINGEN

Utredningen från statsrådet innehåller en uppdaterad agenda för det finländska ordförandeskapet. Agendan innefattar också synpunkter på de viktigaste lagstiftningsprojekten och andra prioriteringar inom olika politikområden. Inom miljöpolitiken lyfts följande projekt fram.

Europeiska rådet i juni 2006 tar ställning till en översyn av EU:s strategi för en hållbar utveckling. Kraven på en hållbar utveckling ska i mån av möjlighet integreras i alla inre och yttre aktiviteter i gemenskapen. Särskilt avseende fästs vid de tvärsektoriella målen, till exempel insatser för att främja en hållbar konsumtion och produktion. Rådet förbereder sig också aktivt inför UNCSD:s (FN:s kommission för en hållbar

utveckling) nästa konferenser 2006 och våren 2007. Följande teman kommer att behandlas: energi för en hållbar utveckling, industriell utveckling, atmosfären och luftföroreningar samt klimatiförändringen.

Målet är att förslaget till kemikalieförordning (REACH) ska slutbehandlas 2006. Dessutom vill ordförandeskapet skynda på förslaget till märkning och klassificering av kemikalier (GHS) för att det ska kunna träda i kraft samtidigt med REACH-förordningen. Dessutom främjas handläggningen av direktivet om förbud mot och begränsningar av kemikalier.

Gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram (2002—2011) kommer att ses över under det

fjärde året. Ordförandeskapet vill föra behandlingen av halvtidsutvärderingen så långt som möjligt.

Våren 2006 förväntas kommissionen komma med sitt förslag till alla sju tematiska strategier. De gäller luftföroreningar, förebyggande och återvinning av avfall, hållbart utnyttjande av resurser, havsmiljö, strategi för markskydd och hållbar användning av bekämpningsmedel. Dessutom kommer förslag till rättsakter om luftföroreningar att behandlas, bl.a. ett ramdirektiv om luftkvaliteten, fordonsbestämmelserna EURO V och EURO VI och en översyn av direktivet om drivmedelskvalitet.

År 2006 koncentreras insatserna på behandlingen av förslagen kring hantering av avfall. Revideringen av avfallslagstiftningen syftar till att dels tillföra gemenskapens avfallspolicy nytt innehåll, dels förenkla lagstiftningen.

Åtgärder för att dämpa klimatförändringen har en framträdande position både internationellt och internt inom EU. På den nationella arenan vill ordförandeskapet hjälpa fram den process som eftersträvar en global samsyn kring hur

FN:s klimatkonvention ska utformas efter åtagandeperioden i Kyotoprotokollet. Bland de viktigaste uppgifterna märks målmedvetna förberedelser och deltagande i klimatkonventionens och Kyotoprotokollets partsmöte hösten 2006. Klimatfrågorna är också av stor relevans i EU:s transatlantiska dialog och samarbete med tredje länder, inbegripet EU:s och tredjeländernas toppmöten. Rådet arbetar vidare på att uppfylla gemenskapens och medlemsstaternas förpliktelser i Kyotoprotokollet. Där ingår en utvärdering av EU:s regler för handel med utsläppsätter. I överensstämmelse med direktivet ska kommissionen lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet i mitten av 2006. Resultaten från det nya steget i det europeiska klimathandlingsprogrammet (ECCP) uppmuntras. Rådet vill främja målet att stoppa utarmningen av naturens mångfald fram till 2010. Frågan behandlas utifrån ett meddelande från kommissionen. Dessutom ordnas det åttonde partsmötet för konventionen för biologisk mångfald och tredje partsmötet för Cartagenaprotokollet för biosäkerhet våren 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet påpekar att statsrådets bedömning av agendan än så länge mest är en beskrivning eftersom Finland självfallet kommer att utvärdera de projekt som återstår efter det österrikiska ordförandeskapet och ta fasta på de internationella kongresser som infaller under vårt ordförandeskap. Miljösektorn kommer sannolikt att vara brett upplagd. Ett viktigt drag är av allt att döma också att inte bara stora miljölagstiftningsprojekt (till exempel REACH) kommer att starta, utan också behandlingen av ett flertal övergripande och strategiska miljöfrågor (tematiska strategier) alternativt en halvtidsöversyn av stora frågor (sjätte miljöhandlingsprogrammet, klimatförändringen). Vidare startar den politiska debatten om den nya generationens miljöpolitik under 2006.

Preliminärt har Finland prioriterat klimatförändring, biologisk mångfald, en eventuell halvtidsöversyn av sjätte miljöhandlingsprogrammet samt de tematiska strategierna för luftföroreningar, avfall och naturresurser och havsmiljö. De preliminära valen är ett steg i rätt riktning, framhåller utskottet och påpekar att prioriteringsmöjligheterna i sista hand i hög grad är beroende av vilka frågor som avancerar under det österrikiska ordförandeskapet. Trots allt vill utskottet lyfta fram följande synpunkter.

Efter utvidgningen kan Östersjön betraktas nästan som ett inre hav inom EU. Ändå är det ett faktum att frågorna kring skyddet av Östersjön mest bara har intresserat kuststaterna. Utskottet anser det viktigt att Finland under ordförandeskapet målmedvetet lyfter fram behovet av fler åtgärder för att skydda Östersjön. Det kan tas fram i samband med handlingsprogrammet för

den nordliga dimensionen eller till exempel vid behandlingen av den tematiska strategin för havsmiljön.

Åtgärder för att stoppa klimatförändringen får stort utrymme dels i det interna arbetet i EU, dels på den internationella arenan. Det krävs starka insatser på många nivåer om EU vill behålla och stärka sin roll som föregångare. Då är EU:s dialog med tredjeländer en extra stor fråga. Utskottet understryker vikten av aktiva åtgärder för att främja multilaterala överenskommelser för tiden efter 2012. Alla utvecklade länder och de nödvändigaste utvecklingsländerna bör vara med för att vi ska nå målet att stoppa klimatuppvärmningen, ett mål som EU har antagit (högst två grader).

För att uppfylla målet för att stoppa klimatförändringen och satsa på en hållbar utveckling behövs det betydligt större satsningar på miljöteknik, påpekar utskottet. Lissabonstrategin fokuserar på insatser för att främja miljöteknik, men åtgärderna ska genomföras på nationell nivå utan särskilda åtgärder inom EU. Med avseende på miljö- och konkurrensmålen vore det motiverat att främja forskning och produktutveckling kring ny teknik i Europa för att europeiska spetsforskare och forskningsvinster ska stanna kvar i Europa. Än så länge har USA gått in för en handlingsmodell som satsar på teknikutveckling för att dämpa klimatförändringen. Det kan leda till

att forskningen i Europa kommer på efterkälken. Därför är det angeläget att Finland resolut sätter fokus på frågan till exempel i samband med Lissabonstrategin, halvtidsöversynen av det sjätte miljöhandlingsprogrammet eller det sjunde ramprogrammet för forskning.

Finland har goda förutsättningar att främja målen för en hållbar konsumtion och produktion för kommittébetänkandet från i våras (Kommissionen för hållbar konsumtion och produktion (KULTU); Vähemmän enemmästä ja paremmin. Ehdotus kansalliseksi ohjelmaksi 16.6.2005) är en bra utgångspunkt. Vi har följaktligen högkvalitativ kompetens för olika typer av strategiarbete, inte minst inom hållbar utveckling av förnybara naturresurser.

Avslutningsvis påpekar utskottet behovet att aktivt förankra miljöhänsyn i all verksamhet inom unionen (den så kallade Cardiffprocessen). En av Finlands styrkor är att förbereda unionsfrågor i nära samarbete mellan flera olika ministerier. Under ordförandeskapet bör Finland exportera modellen för att tillämpas i olika råds-konstellationer.

Utlåtande

Miljöutskottet anför

att stora utskottet bör beakta vad som sagts i detta utlåtande.

MiUU 38/2005 rd — E 19/2005 rd

Helsingfors den 23 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Heidi Hautala /gröna
medl. Christina Gestrin /sv
Susanna Haapoja /cent
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /cent

Antti Kaikkonen /cent
Inkeri Kerola /cent
Heikki A. Ollila /saml
Satu Taiveaho /sd
Unto Valpas /vänst
ers. Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.